

Likestillings- og
diskrimineringsombudet

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Vår ref.:
20/1112- 1- KAVI

Deres ref.:

Dato:
26.06.2020

Vedrørende etnisk profilering i norsk politiarbeid

Drapet på amerikanske George Floyd har aktualisert en debatt om strukturell rasisme og diskriminering, som også har spredd seg til Norge.

De siste ukene har det vært avholdt flere demonstrasjoner i landet. En rekke medieoppslag har blitt publisert i nasjonale medier hvor minoritetsungdom forteller om egne negative møter med norsk politi.

Likestillings- og diskrimineringsombudet arbeider for å fremme likestilling og ikke-diskriminering og har et lovfestet ansvar for å føre tilsyn med om norsk lov, politikk og forvaltningspraksis er i samsvar med FNs konvensjon om avskaffelse av rasediskriminering (ICERD). Vi viser i denne sammenheng til FNs rasediskrimineringskomite (CERD) sine anbefalinger til medlemsstatene i General Comment no. 36 om etnisk profilering.

Likestillings- og diskrimineringsombudet har i flere år vært kjent med diskusjonen knyttet til etnisk profilering i norsk politi. I tillegg til saker vi mottar til vår veiledningstjeneste fra etniske minoriteter som har opplevd urettferdig behandling av politiet, blir vi informert om slike saker fra ideelle organisasjoner i vårt brukerutvalg.

Ombudet er bekymret for minoritetsgruppers svekkede tillit til politiet og de mulige konsekvensene dette kan få på sikt. Politiets samfunnsoppdrag er å forebygge og bekjempe kriminalitet, og bidra til et tryggere samfunn. Generell mistillit til statens maktmonopol kan gi uheldige ringvirkninger i samfunnet som helhet, og økt kriminalitet kan være en konsekvens. Oslo politidistrikt har i

møte med ombudet også uttrykt bekymring for at minoritetsungdom ikke ønsker kontakt med politiet.

Både statsminister Erna Solberg og politimesteren i Oslo, Beate Gangås, har erkjent at etnisk profilering i politiet skjer og at dette er et problem. Ombudet anser en slik erkjennelse som et riktig steg på veien for å arbeide systematisk med å forhindre og forebygge en diskriminerende praksis. Det finnes begrenset norsk forskning på feltet. Denne forskningen gir et bilde av minoritetsungdoms opplevelse i møte med politiet, men gir begrenset kunnskap om bakgrunnen for politiets kontroll med disse ungdommene. Det mangler også bredere kartlegging av hvordan den enkelte politibetjente oppfattet forholdene.

For å bidra til bredere kunnskap anbefaler ombudet at Justisdepartementet innhenter mer forskning på feltet. Vi har merket oss særlig en etterspørsel etter en komparativ studie hvor ungdommenes opplevelser og politiets perspektiv på de spesifikke møtene med dem ses mot hverandre¹. En slik studie vil få fram politiets begrunnelse for å kontrollere minoritetsungdom og ungdommenes egen oppfatning av hvorfor de har blitt kontrollert. Den vil også få fram hvordan begge parter mener at kontrollen har blitt gjennomført. Studien bør settes i sammenheng med eventuelle sosioøkonomiske utfordringer i områdene ungdommene blir kontrollert.

Videre oppfordres Justisdepartementet til å etablere faste ungdomsråd i alle politidistrikt, hvor minoritetsungdom og minoritetsorganisasjoner er representert. I et slikt forum vil ungdommene få anledning til å gi uttrykk for sine synspunkter og komme med forslag til aktuelle tiltak for å forebygge etnisk profilering i samhandling politiet.

Et mulig tiltak som har vært foreslått i mange år av OMOD, Organisasjon mot offentlig diskriminering, er en kvitteringsordning. Forslaget innebærer at politiet utleverer en kvittering for hver kontroll som gjennomføres hvor bakgrunnen for kontrollen kort angis. Dette har angivelig blitt utprøvd i Drammen for flere år siden etter et anmodningsvedtak i Stortinget². Ombudet

---

¹ “We are Seen as a Threat: Police Stops of Young Ethnic Minorities in the Nordic Countries”, Randi Solhjell, <https://www.duo.uio.no/handle/10852/67806>

² St.meld. nr. 46, 2002–2003, Kvitteringar frå politiet ved visitasjon og annan kontroll, <https://www.regjeringen.no/contentassets/f22bba9ff312427c82427982ddf40fb2/nn-no/pdfs/stm200220030046000oddpdfs.pdf>

etterlyser evalueringen av prøveordningen. Ombudet vil videre oppfordre til å gjennomføre en ny utprøving av en slik kvitteringsordning i Oslo politidistrikt. Vi er samtidig oppmerksomme på innvendigene mot en slik ordning, og mener det vil være nødvendig med en grundig evaluering av ordningen etter ett års tid.

Vi imøteser departementets tilbakemelding på vår henvendelse og kan gjerne utdype våre forslag nærmere i et møte.

Vennlig hilsen

Hanne Bjurstrøm
Likestillings- og diskrimineringsombud

Kathinka Theodore Aakenes Vik
førstekonsulent

Dokumentet er elektronisk godkjent, og gyldig uten signatur.

Kopi til:
Oslo politidistrikt